

**Kunst maakt
gelukkig en moet
voor iedereen
toegankelijk zijn.**

Trends & ontwikkelingen in cultuurbeleid van Gelderse gemeenten

**cultuur
oost.**

Vossenstraat 6
6811 JL Arnhem
026 351 90 29

info@cultuuroost.nl
www.cultuuroost.nl

**cultuur
oost.**

Hoe staat het nu met het cultuurbeleid in de Gelderse gemeenten?

In 2018 zijn de Gelderlanders naar de stembus gegaan en zijn de gemeenteraden gekozen. De colleges zijn gevormd en de nieuwe wethouders cultuur zijn vol goede moed aan de slag gegaan.

Cultuur Oost signaleert de vijf belangrijkste trends van het afgelopen jaar.

1. Cultuur en onderwijs.

2. Kunst en gezondheid.

3. Geluk.

4. Toegankelijkheid.

5. Financiën.

1 Cultuur en onderwijs.

Meer geld beschikbaar ...

Iedere gemeente in Gelderland vindt het belangrijk dat kinderen kennismaken met kunst en cultuur. Dat blijkt uit het feit dat steeds meer gemeenten geld voor cultuureducatie beschikbaar stellen. Hierbij vinden ze het belangrijk dat de scholen ook zelf aan de slag gaan en financiële middelen vrijmaken. Daarvoor hebben scholen bijvoorbeeld de presentatieboxmiddelen. Deze zijn onlangs nog verhoogd met 3 euro per leerling voor museumbezoeken.

... dat wordt vastgelegd in convenanten

In veel gemeenten wordt gewerkt met een lokaal convenant cultuur en onderwijs om de financiële impulsen te borgen in het beleid van gemeente en scholen. Een ander voorbeeld is het regionale convenant muziek dat door het programma *Meer Muziek in de Klas* wordt gestimuleerd.

2 Kunst en gezondheid.

Kunst steeds hoger op de politieke agenda ...

Kunst heeft een positieve werking op de geestelijke gezondheid. Hierdoor komt kunst en cultuur steeds hoger op de politieke agenda. Politici en beleidsmakers zien er meer en meer de maatschappelijke waarde van in.

... door goede samenwerkingsverbanden en nieuwe initiatieven

En dat is logisch, want samenwerkingsverbanden zoals *KOM Gelderland*¹ laten zien dat kunstparticipatie een positieve uitwerking heeft op mensen met een zorgachtergrond. Daarmee doelen ze op mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking en mensen met psychische problemen. Een andere interessante ontwikkeling is *Kunst op Recept*: huisartsen schrijven kunstzinnige activiteiten voor aan mensen met psychosociale klachten.

¹ KOM Gelderland (Kunst Ontmoeten Meedoen) is een samenwerkingsverband van negen culturele centra en twee provinciale partners. Ze werkt aan structurele, toegankelijke en professionele kunstparticipatie voor iedereen met een zorgachtergrond in Gelderland.

**Kunst maakt
gelukkig en moet
voor iedereen
toegankelijk zijn.**

3 Geluk.

Gemeentes zetten cultuur in voor verbinding ...

De gemeente Lingewaard heeft in het coalitieakkoord opgenomen dat sport en cultuur bijdragen aan geluk. Want sport en cultuur zorgen ervoor dat mensen elkaar ontmoeten en daardoor voelen zij zich gelukkiger. In Doetinchem vinden ze dat cultuur en een sterk verenigingsleven bijdragen aan het welzijn van de mens en ook Culemborg ziet cultuur als verbindingsmiddel. Ze benadrukt het belang van culturele voorzieningen als een theater, museum en bibliotheek.

4 Toegankelijkheid.

Kunst moet voor iedereen toegankelijk zijn ...

Iedereen moet kunnen genieten van en deelnemen aan kunst en cultuur. Een beleidsdoel dat bereikt wordt met toegankelijke culturele voorzieningen. Veel gemeenten ondersteunen het door Nederland in 2016 bekrachtigde VN-verdrag voor inclusie. In dit verdrag zijn afspraken gemaakt zodat mensen met een beperking evengoed kunnen meedoen als mensen zonder een beperking. Dit heeft als doel de levenskwaliteit te verhogen. Gemeenten maken dit concreet in een inclusieagenda. Zo is de gemeente Oude IJsselstreek in gesprek met ervaringsdeskundigen om dit vorm te geven.

... en daar wordt aan gewerkt

Gelderland heeft een rijk erfgoed waarvan vooral monumenten soms lastig toegankelijk te maken zijn. Om dat te toetsen bezochten De Zonnebloem en Erfgoed Gelderland met 'mystery guests' een aantal Gelderse musea. Zij geven de musea aanbevelingen over hoe ze nog toegankelijker kunnen worden.

5 Financiën.

Minder regeldrift op financiën ...

Loslaten is niet iets wat gemeenten makkelijk doen. Het zit in het DNA van gemeenten om zoveel mogelijk te controleren. Maar het kost culturele initiatieven veel tijd om te verantwoorden, tijd die beter in de uitvoering kan zitten. Het is dé uitdaging van gemeenten om de komende periode te experimenteren met andere manieren van controleren en verantwoorden. Het Rijk doet dat bijvoorbeeld al jaren met het uniform subsidiekader: subsidies tot € 25.000,- worden direct vastgesteld en steekproefsgewijs bekeken. Hopelijk zet deze ontwikkeling zich voort op gemeentelijk niveau.

... en overzicht op de subsidies kunst en cultuur

Voor veel culturele organisaties en makers is het niet altijd duidelijk waar welk geld vandaan komt en waar het voor bedoeld is. Om duidelijkheid te scheppen heeft de gemeente Arnhem een website en nieuwsbrief gemaakt met een overzicht van de subsidies kunst en cultuur.

Zes praktijkvoorbeelden van cultuur in de gemeente.

Cultuur Oost vroeg zes wethouders waar hun culturele hart sneller van gaat kloppen. En hoe ze het cultuurbeleid vormgeven in hun gemeente. Deze portretten zijn gepubliceerd op de website van Cultuur Oost. Als eerste was de wethouder van Brummen, Margriet Wartena aan de beurt:

“We werken nu aan een convenant met de scholen om cultuureducatie concreet te maken. Ik wil die besluitvorming persoonlijk begeleiden.”

Lees alle verhalen op www.cultuuroost.nl